

Palestina: 100 let kolonialismu, 75 let ilegální okupace

- CZ24 News | 24. října 2023

Přenášíme překlad článku ze syrsko-libanonského deníku, který připomíná historii Palestiny a židovského státu. Ten vznikl na jejím území rozhodnutím OSN v roce 1948. Historické souvislosti jsou důležité pro pochopení současné situace, protože v minulosti je ukryt začátek palestinsko-izraelského konfliktu. Porozumění historickým souvislostem nahloďává všechna propagandistická klišé, šířená západními a českými médii. Propaganda totiž ráda vytrhává z kontextu, hovoří jen o vybraných jednotlivostech a těm dává svůj lživý výklad. Právě těchto manipulací jsme v těchto dnech svědky a zároveň i oběťmi.

Nedávné trýznivé události v okupované Palestině, zejména v obležené Gaze, jsou odpovědí na složitý historický proces, který vyžaduje poznání jeho, abychom lépe porozuměli současnému dění a nestali se obětí převládajících dezinformací. Zde je stručný, ale nezbytný chronologický průvodce.

Takzvaný “izraelsko-palestinský konflikt”, který si vyžádal desítky tisíc životů a vyhnal z domovů mnoho milionů lidí, má své kořeny v koloniálním procesu, který začal před více než sto lety.

V současné době, po bezprecedentním útoku palestinské skupiny Hamás, a v době, kdy izraelský režim neustále bombarduje pásmo Gazy, na které uvalil “totální blokádu” a zastavil dodávky potravin, paliva, vody a dalších základních produktů do již obležené enklávy, což je čin, který se podle mezinárodního práva rovná válečnému zločinu; zatímco mobilizoval stovky svých vojáků podél hranic v rámci příprav na pozemní invazi, oči světa se upírají na to, co by mohlo přijít dál.

Nedávné srdcervoucí události jsou odpovědí na složitý historický proces, který vyžaduje své poznání, aby člověk lépe porozuměl současné situaci a nestal se obětí převládajících dezinformací hegemonických médií (zejména západních).

Tento proces, který začal před více než sto lety, dal vzniknout posledním 75 letům postupujícími a stále plynoucímu kolonialismu, okupaci, útlaku, etnickým čistkám a apartheidu, kterým palestinský lid čelil odvážným a bezprecedentním bojem za obnovu své země a národních práv.

Západní média, akademici, vojenští experti a světoví lídři po desetiletí popisovali tento “konflikt” jako nezvladatelný, komplikovaný a stagnující. Nikdo by však neměl pochybovat o tom, že to, co se odehrává dnes a v nadcházejících dnech a týdnech, má svůj původ v historii.

Zde je jednoduchý průvodce základními informacemi na toto téma:

Sionistický projekt a britská agenda: Palestina v centru pozornosti

► V důsledku nacionalistického vzednutí, které vzniklo v druhé polovině 19. století v Evropě, kde žilo 90 % světové židovské komunity, se zrodil “sionismus”, název vytvořený v roce 1890 Nathanem Birnbaumem, jako nacionalistické hnutí, které si dalo za cíl vyřešit problém perzekucí evropských Židů. Za tímto účelem prosazoval přeměnu společné náboženské identity evropských židovských komunit na takzvanou “národní identitu”.

► V roce 1896 napsal rakousko-uherský novinář židovského vyznání Theodore Herzl knihu “Židovský stát”, považovanou za základní dílo politického sionismu, hnutí, které tak iniciovalo projekt vytvoření státu pro “židovský národ” (Evropany) mimo Evropu.

Ačkoli Herzl také navrhl možnost implantace takového státu na území Argentiny, nakonec se sionistický projekt rozhodl zaměřit na Palestinu, protože to bylo spojeno s počátky jejich náboženství, ačkoli evropští sionističtí Židé vůbec nevěděli nic o oblasti, která byla okupována Osmanskou říší, a dokonce věděli jen málo nebo nic o jiných neevropských Židech, včetně domorodců z tohoto regionu.

► Sionismus se zrodil v době přivlastňování kolonií hlavními evropskými mocnostmi, s nimiž se snažil navázat vztah, aby dosáhl svých cílů. Díky lobbistické akci britské židovské komunity vznikl sňatek mezi britským kolonialismem a sionistickým projektem přivlastnění Palestiny, který se velmi dobře doplňoval s plány Londýna proniknout na Blízký východ.

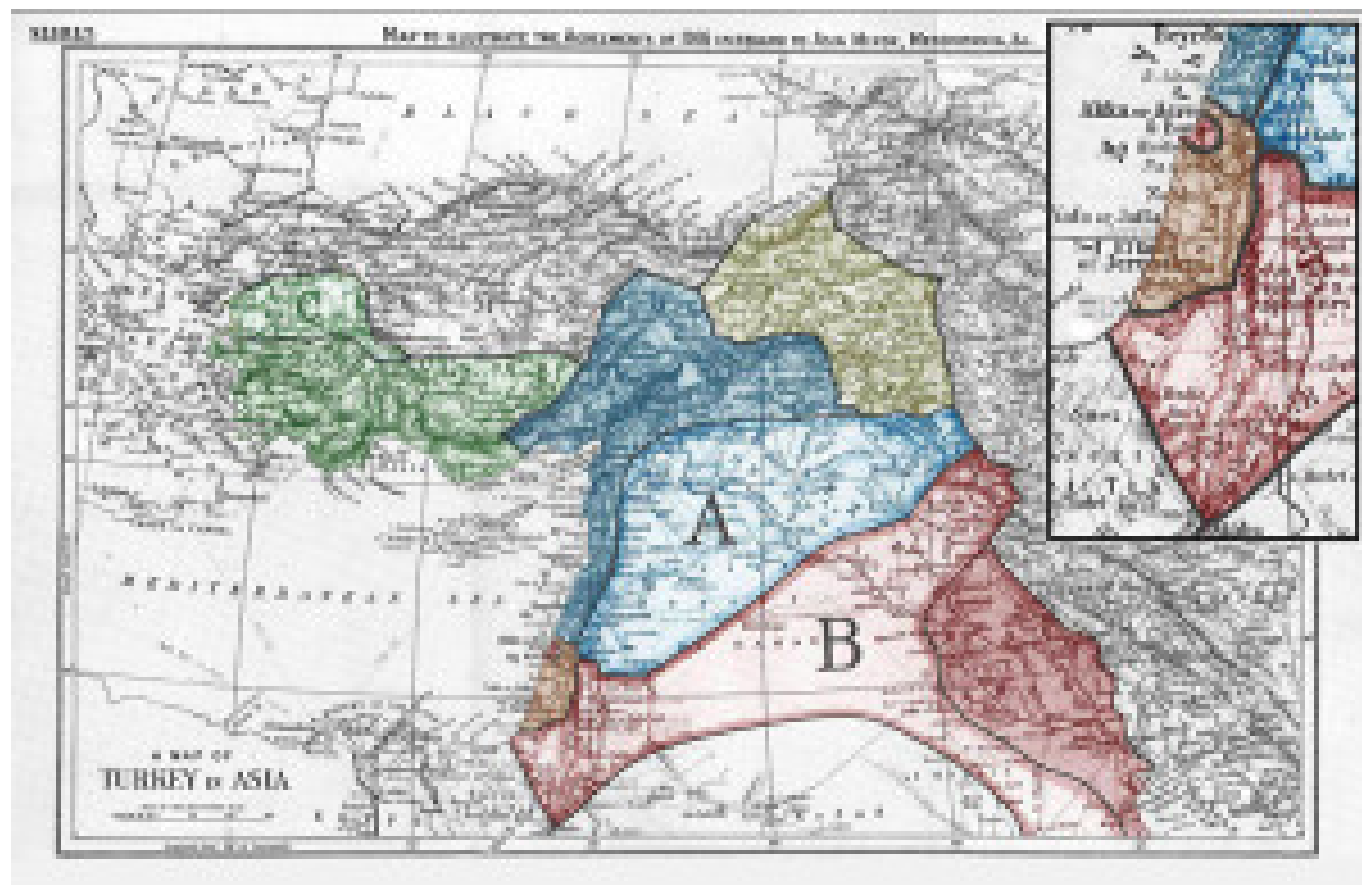
A později se o to pokusila prostřednictvím jednoho ze svých zakládajících mýtů, slavné a mylné fráze: *"lid bez země pro zemi bez lidu"*.

Sykes-Picotova dohoda

Na počátku 20. století, uprostřed první světové války (1914-1918), 16. května **1916**, byla podepsána tajná **Sykes-Picotova** dohoda mezi Francií a Velkou Británií, která plánovala rozdělení osmanských provincií Blízkého Východu, starověkou původní Sýrii, do pěti zón: čtyři pod francouzskou a britskou kontrolou nebo vlivem; a pátou v Palestině pod mezinárodní kontrolou.

Obě evropské mocnosti sice slíbily arabským vůdcům, že jim pomohou v jejich nezávislosti na Osmanské říši, zároveň je zradily tím, že plánovaly vnutit na jejich zemi **nový kolonialismus**, jakmile bude tato říše poražena.

Již v první dekádě století (1908) se v regionu objevil prvek, který byl velmi zajímavý pro kolonialistickou chamtivost Londýna a Paříže: **ropa**.

Balfourova deklarace a mandát

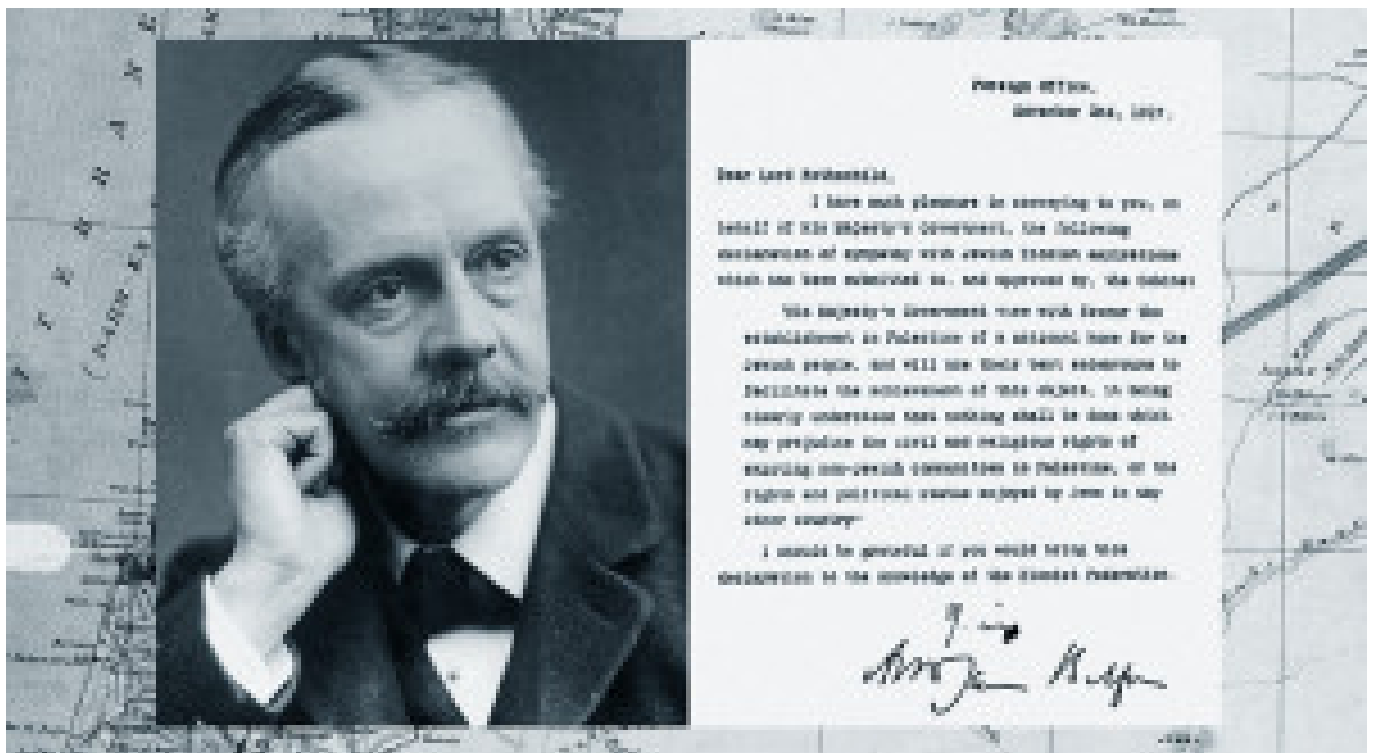
Ve stejném válečném období, 2. listopadu **1917**, napsal tehdejší ministr zahraničí Velké Británie Arthur Balfour dopis adresovaný Lionelu Walteru Rothschildovi, prominentní postavě britské židovské komunity, bývalému poslanci, bankéři a velkému propagátorovi sionistické lobby.

► Dopis později pokřtěný jako „[Balfourova deklarace](#)“ byl stručný (pouze 67 slov), ale jeho obsah měl na Palestinu účinek rovný zemětřesení, které je pociťováno dodnes. Zavázal britskou vládu k „zřízení domova pro židovský národ v Palestině“ a k usnadnění „dosažení tohoto cíle“.

V podstatě evropská mocnost slíbila sionistickému hnutí něco, co nebylo majetkem této mocnosti; tedy zemi, kde byli původní palestinští Arabové pod Osmanskou říší a z nich nežidé (muslimové a křesťané) tvořili více než 90 procent populace.

V **roce 1923**, po pádu Osmanů, byly na území Blízkého Východu vytvořeny dvě zóny nekolonialismu *ve stylu 20. století*, nazývané **mandáty** (mandátní území). Současná území Sýrie a Libanonu zůstala pod **francouzským mandátem** (zaniklým v roce 1946) a Palestina a to, co je nyní Jordánsko a Irák, zůstaly pod britským **mandátem**, který trval až do roku 1948.

Během tohoto období Britové napomáhali masové židovské imigraci (mnoho nových obyvatel již prchalo před nacismem v Evropě), ale také čelili protestům a stávkám. Palestinci byli znepokojeni demografickými změnami v jejich zemi a britskou konfiskací jejich půdy pro židovské osadníky.

Napjatá třicátá léta

Vzhledem k tomu, že Židé již provozovali státní infrastrukturu paralelní s britskými státními strukturami, eskalující napětí nakonec vedlo k **arabskému povstání**, které trvalo od roku 1936 do roku 1939.

V dubnu **1936** nově vzniklý Arabský národní výbor vyzval Palestince, aby zahájili generální stávku, zadrželi daně a bojkotovali židovské výrobky na protest proti britskému kolonialismu a rostoucí židovské imigraci.

Šestiměsíční stávka byla brutálně potlačena Brity, kteří zahájili kampaň hromadného zatýkání a prováděli trestné demolice domů, což je praxe, kterou izraelský režim proti Palestincům uplatňuje i dnes.

Druhá fáze vzpoury začala na konci roku **1937** a byla vedena palestinským rolnickým hnutím odporu, které útočilo na britské síly a kolonialismus.

Ve druhé polovině roku **1939**, souběžně se začátkem druhé světové války, soustředila Velká Británie v Palestině 30 000 vojáků. Vesnice byly letecky bombardovány, byly vyhlášeny zákazy vycházení, domy byly demolovány a rozšířily se administrativní zatýkání a hromadné popravy.

► Ve stejné době Britové spolupracovali s komunitou židovských osadníků a vytvořili ozbrojené skupiny a Brity vedené „protipovstalecké síly“ židovských bojovníků zvané Special Night Squadrons.

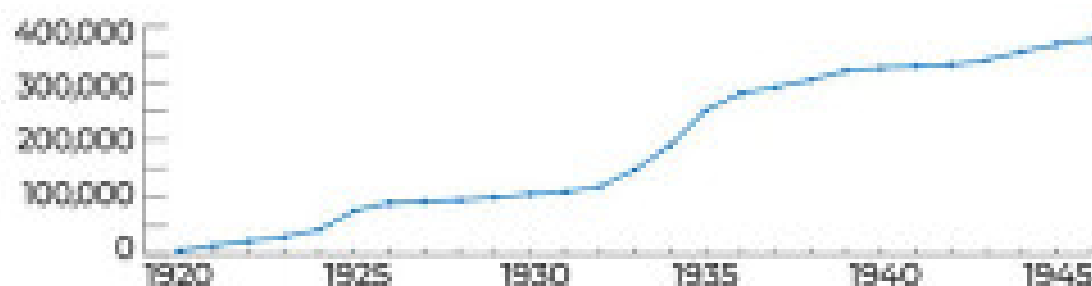
V komunitě židovských osadníků se tajně dovážely zbraně a zakládaly se zbrojovky, aby se rozšířila Hagana, židovská polovojenská organizace, která se později stala jádrem izraelské armády.

► Během těchto tří let vzpoury bylo zabito 5 000 Palestinců, 15 000 až 20 000 jich bylo zraněno a 5 600 jich bylo uvězněno.

1920-1946

Jewish immigration to Palestine

An estimated 376,415 Jewish immigrants, mostly from Europe, arrived in Palestine between 1920 and 1946 according to British records.

Source: A survey of Palestine (1946)

OSN a plán rozdělení

► Druhá světová válka zvýšila počet židovských migrantů z Evropy do Palestiny, čemuž se Britové snažili zabránit. Tím bylo rozpoutáno **židovské povstání proti Britům**, již s podporou USA, po válce spolu se SSSR nastupující mocnosti.

► Vzhledem k tomu, že prodloužení mandátu již nebylo životaschopné, Londýn ponechal Palestinu svému osudu, vedení západních mocností v té době přecházelo z Velké Británie na Spojené státy.

► Do **roku 1947** se židovská populace rozrostla na 33 % obyvatel Palestiny, ale vlastnila pouze 6 % půdy.

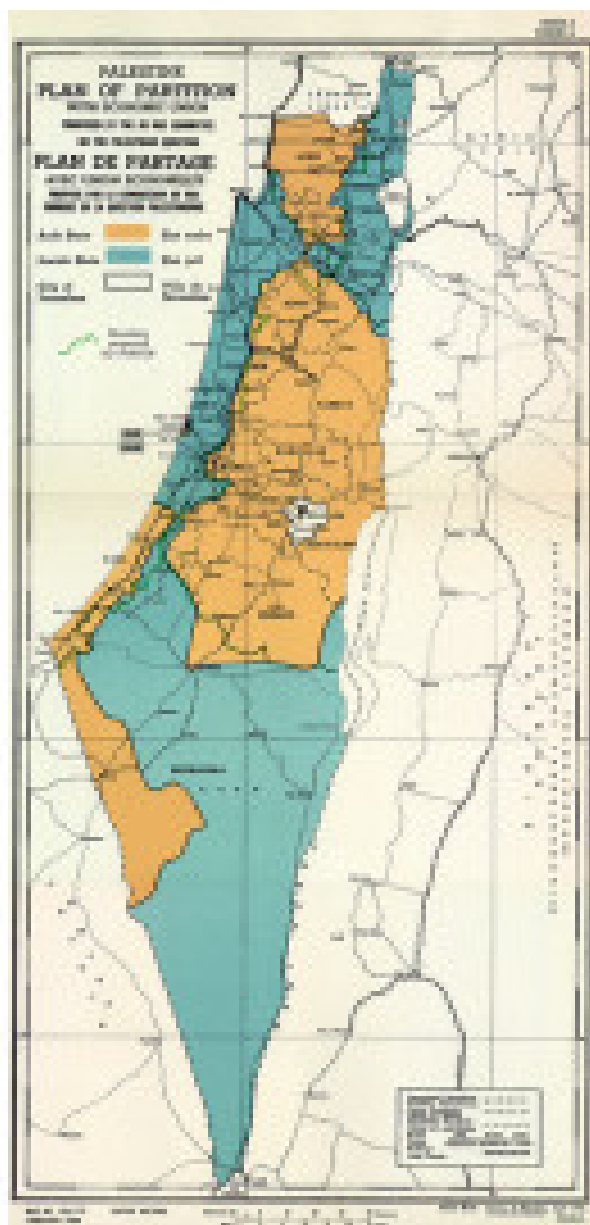
► Nově vytvořená **Organizace spojených národů** přijala – bez palestinského hlasu a hlasování

- **rezoluci 181**, která vyzývala k rozdělení Palestiny na dva státy: jeden židovský (55 %) a druhý arabský (42 %), s Jeruzalémem (3 %) jako zónou pod mezinárodní kontrolou. Hlasování mělo shodnou podporu USA a SSSR spolu s jejich satelitními zeměmi studené války.

► Palestinci plán odmítli, protože jasně přiřadil většinu jejich země židovskému státu, včetně většiny úrodné pobřežní oblasti.

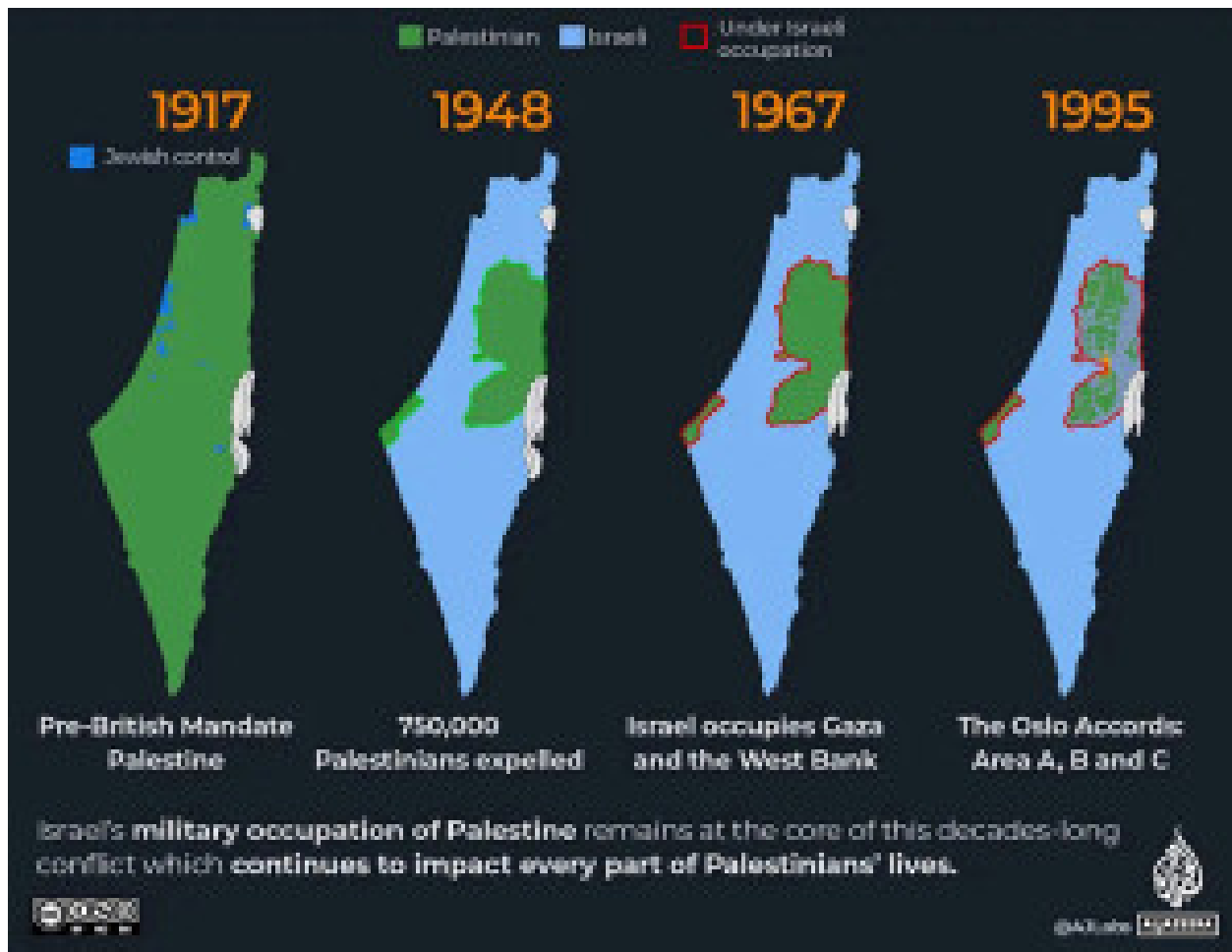
► Palestinci v té době vlastnili 94 procent historické Palestiny a tvořili 67 procent její populace.

(Arabové tehdy z výše uvedených důvodů odmítli založit svůj stát v Palestině pod patronací OSN v přesvědčení, že celá země je jejich, mají na ni nezadatelné právo a Židé se musí buď podřítit nebo vystěhovat. Postavili se tak proti většinovému mínění členských států OSN. Bylo několik let po masovém vyvražďování evropských Židů - holokaustu - a sympatie světové populace byly na straně pronásledovaného národa bez vlastní země. V OSN tehdy zaznívaly různé návrhy, např. věnovat Židům pro založení jejich státu tu jižní Argentinu, tu Bavorsko, ale zvítězil celkem logicky sionistický projekt návratu Židů do "země zaslíbené". Na skutečnosti, že tehdy Palestinci odmítli založit svůj stát se tradičně točí izraelská argumentace a pPalestinci dodnes nemají svůj stát - pozn.red.N.R. - vd-)

Nakba z roku 1948: etnické čistky v Palestině

- Ještě před vypršením britského mandátu 14. května 1948 se **sionistické polovojenské jednotky** již pouštěly do vojenské operace s cílem zničit palestinská města a obce, aby rozšířily hranice sionistického státu, který měl být založen.
- V dubnu **1948** bylo ve vesnici **Deir Yassin** u Jeruzaléma zavražděno více než 100 palestinských mužů, žen a dětí.
- Právě v tomto období, počínaje koncem britského mandátu, se Palestina a region poprvé naučily, ruku v ruce se sionismem, taktice autentického **terorismu**, která zahrnovala krvavé útoky proti Palestincům, prováděné gangy jako *Hagana, Irgun a Lechi*; ten byl také zodpovědný za atentát na švédského hraběte Folke Bernadotteho v září 1948, zvláštního vyjednavatele pro Palestinu pověřeného Radou bezpečnosti OSN.
- Masakrem v Deir Yassin byl udán tón pro zbytek operace a **od roku 1947 do roku 1949** bylo zničeno více než 500 palestinských vesnic, městeček a měst v oblasti, kterou Palestinci nazývají **Nakba** nebo arabsky „katastrofa“. Odhaduje se, že bylo zabito 15 000 Palestinců, včetně desítek masakrů.
- Sionistické hnutí dobylo 78 % historické Palestiny. Zbývajících 22 % bylo rozděleno mezi to, co je nyní okupovaný Západní břeh Jordánu a obležené pásmo Gazy. Odhaduje se, že tehdy 750 000 Palestinců bylo nuceno opustit své domovy.
- Dnes jejich potomci žijí jako šest milionů uprchlíků v 58 táborech po celé Palestině a v sousedních zemích – Libanonu, Sýrii, Jordánsku a Egyptě.
- Po nelegitimním rozdělení a krvavé a zločinné expanzi a implementaci, **15. května 1948**, izraelský režim jednostranně oznámil „vytvoření“ svého státu, [bez](#) deklarovaných nebo právně definovaných konečných hranic, což platí i k dnešnímu dni. *(Izrael si tak nechává volnou ruku k jakékoliv další expanzi a rozšiřování na úkor okolních států!!! – pozn.red.N.R. -vd-)*
- Následujícího dne začala **první arabsko-izraelská válka** a boje skončily v lednu 1949 po příměří mezi Izraelem a nově vzniklými moderními arabskými státy – Egyptem, Sýrií, Jordánskem a Libanonem. Poslední tři vyplynuly z francouzsko-britského plánu na rozdělení oblasti přírodní Sýrie, který vypracoval Sykes-Picot.

Modrá jsou území obsazená Izraelity, zelená palestinskými Araby

- V prosinci **1948** schválilo Valné shromáždění OSN **rezoluci 194** požadující **právo na návrat pro palestinské uprchlíky**.

Etapu po Nakbě

- Nejméně 150 000 Palestinců zůstalo v nově založeném *Státu Izrael* a žilo pod přísně kontrolovanou **vojenskou okupací téměř 20 let**, než jim bylo definitivně uděleno izraelské občanství.

Egypt se zmocnil pásma Gazy a v roce 1950 zahájilo Jordánsko svou administrativní vládu nad Západním břehem Jordánu.

- V **roce 1964** vznikla Organizace pro osvobození Palestiny (OOP) a o rok později vznikla politická strana Fatah.

Válka 1967 a osady

- Během války v roce 1967 proti koalici arabských armád obsadil Izrael **5. června 1967** zbytek historické Palestiny, včetně Pásma Gazy, Západního břehu Jordánu, východního Jeruzaléma, spolu se syrskými Golany a egyptským Sinajským poloostrovem.

(Konflikt v roce 1967 byl provokován arabskou stranou, jejíž vůdcové tehdy mluvili o fyzické likvidaci židovského státu i Židů. Izrael v předvečer napadení arabskou přesilou provedl překvapivý preventivní úder a válku přesvědčivě vyhrál. Obsadil a dodnes okupuje území, která mu dodnes poskytují větší strategickou výhodu a možnost obrany – pozn.red.N.R. -vd-)

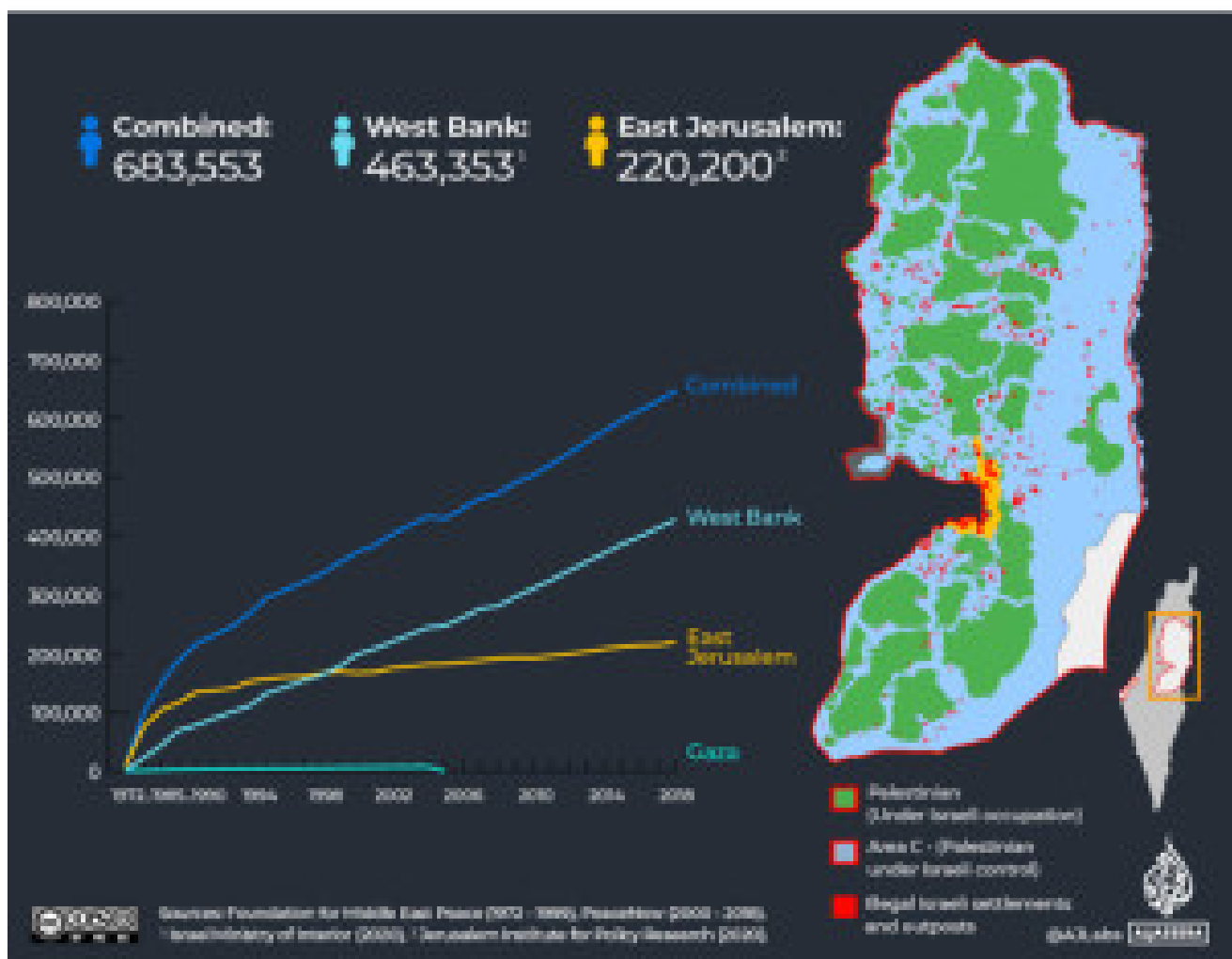
► U některých Palestinců to vedlo k druhému nucenému vysídlení neboli **Naksa**, což v arabštině znamená „**neúspěch**“.

► V prosinci 1967 vznikla Lidová fronta pro osvobození Palestiny (**PFLP**) **po marxisticko-leninské linii**. V průběhu příštího desetiletí řada útoků a únosů letadel levicovými skupinami přitáhla pozornost světa k těžké situaci Palestinců. (*Ale také odsudek metod terorizmu – pozn.red.N.R.-vd-*)

► Izraelský režim zahájil výstavbu **osad** na okupovaném Západním břehu Jordánu a v pásnu Gazy. Byl vytvořen dvoustupňový systém **apartheidu**, ve kterém byla židovským osadníkům udělena všechna práva a výsady izraelských občanů, zatímco Palestinci museli žít pod vojenskou okupací, která je diskriminovala a zakazovala jakoukoli formu projevu, politického nebo občanského.

Israeli settlements continue to grow

Settlements are Jewish communities built on Palestinian land. There are between 600,000 - 750,000 Israeli settlers living in at least 250 settlements in the occupied West Bank and East Jerusalem. Israeli settlements are **illegal under international law**.

Rozdrobování a drolení území obývaných Araby židovskými osadníky (modre) na Západním Břehu. Je to taktika pozvolného uchvacování dalších území Izraelem.

První intifáda 1987-1993

► S arabským názvem odpovídajícím „povstání“ vypukla první palestinská **intifáda v pásnu Gazy** v prosinci **1987** poté, co čtyři Palestinci zahynuli při srážce izraelského nákladního vozu se dvěma dodávkami převážejícími palestinské dělníky.

- Protesty se rychle rozšířily na **Západní břeh** a palestinská mládež házela kameny na tanky a vojáky izraelské armády.
 - Vedlo to také ke vzniku **Hnutí Hamas** , palestinské odnože skupiny *Muslimské Bratrstvo* (přítomného i v dalších arabských zemích), které se účastnilo ozbrojeného odporu proti izraelské okupaci.
 - Tvrdá reakce izraelské armády byla shrnuta v politice „ **Zlom jim kosti** “ , kterou hájil tehdejší ministr obrany Jicchak Rabin. Zahrnovalo hromadné popravky, uzavření univerzit, deportace aktivistů a ničení domovů.
- Intifáda byla prováděna především mládeží a byla vedena Sjednoceným vedením národního povstání, koalici palestinských politických frakcí zavázaných k ukončení izraelské okupace a vytvoření palestinské nezávislosti.
- V **roce 1988** Liga arabských států uznala OOP za jediného zástupce palestinského lidu.
 - Intifádu charakterizovaly lidové mobilizace, masové protesty, občanská neposlušnost, dobře organizované stávky a komunální družstva.
 - Podle izraelské organizace pro lidská práva *B'Tselem* zabily izraelské síly během intifády 1070 Palestinců, včetně 237 dětí. Bylo zatčeno více než 175 000 Palestinců.
 - Intifáda také poskytla mezinárodnímu společenství nový impuls k hledání řešení konfliktu.

Dohody z Osla

- Intifáda skončila podepsáním **dohod z Osla** v **roce 1993** a vytvořením **Palestinské národní správy (PNA)**, prozatímní vlády, která získala omezenou samosprávu v oblastech okupovaného Západního břehu Jordánu a Pásmu Gazy.

- OOP uznala Izrael na základě dvoustátního řešení a fakticky podepsala dohody, které daly Izraeli kontrolu nad 60 procenty Západního Břehu a velkou částí území a vodních zdrojů.
- PNA měla zavést první zvolenou palestinskou vládu, která by řídila nezávislý stát na Západním břehu Jordánu a v pásnu Gazy s hlavním městem ve východním Jeruzalémě, ale to se nikdy nestalo.
- V **roce 1995** postavil Izrael kolem pásma Gazy elektronický plot a betonovou zeď, čímž přerušil interakci mezi rozdělenými palestinskými územími.

Druhá intifáda

- Druhá intifáda začala 28. září **2000**, kdy vůdce opozice strany Likud Ariel **Sharon** provokativně navštívil komplex **mešity Al-Aksá**, třetího nejvýznamnějšího chrámu světové islámské komunity. Sharon tak učinil v doprovodu tisíců bezpečnostních sil rozmístěných ve Starém městě Jeruzaléma a jeho okolí.
- Při střetech mezi palestinskými demonstranty a izraelskými silami bylo zabito během dvou dnů pět Palestinců a 200 zranily.

Incident vyvolal rozsáhlé ozbrojené povstání. Během intifády způsobil okupační režim palestinské ekonomice a infrastruktuře bezprecedentní škody.

- Izraelský režim **znovu obsadil** oblasti spravované Palestinskou samosprávou a zahájil stavbu dělící **zdi**, která spolu s nekontrolovatelnou výstavbou **osad** zničila živobytí palestinských komunit.

Osady jsou podle mezinárodního práva **nezákonné**, ale v průběhu let se do těchto „kolonií“ vybudovaných na ukradené palestinské půdě přistěhovaly statisíce židovských „osadníků“. Prostor pro Palestince se zmenšuje, protože silnice a infrastruktura pouze pro Židy rozdělují okupovaný Západní Břeh Jordánu, což mění palestinská města v bantustany (viz izolované enklávy pro černé Jihoafričany vytvořené bývalým režimem apartheidu v Jižní Africe).

- V době, kdy byly podepsány dohody z Osla, žilo na Západním Břehu Jordánu, včetně východního Jeruzaléma, něco málo přes **110 000 židovských osadníků**. Dnes je to více než **700 000** lidí žijících na více než 100 tisících hektarech půdy vyvlastněné Palestincům.

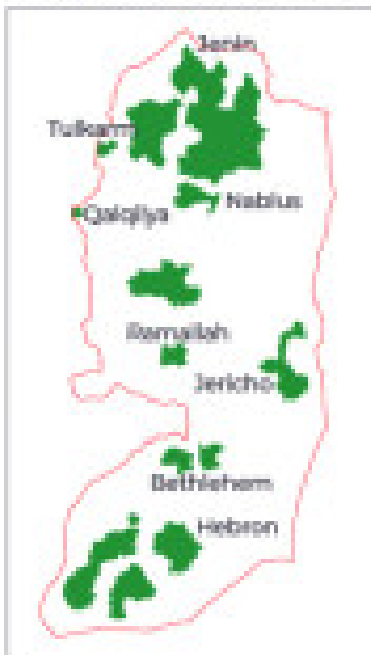
OCCUPIED WEST BANK

Areas A, B and C

In 1995, as part of the Oslo Accords, the occupied West Bank was divided into three areas: A, B and C.

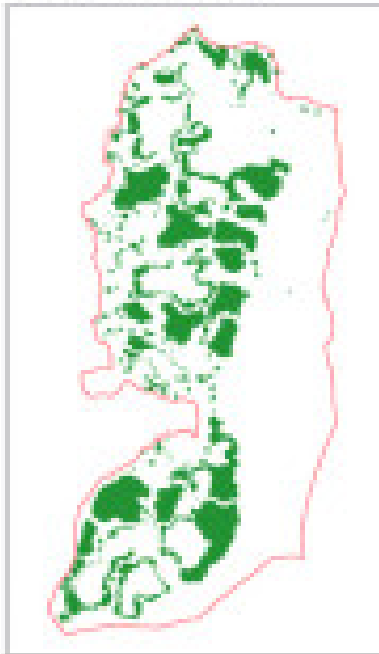
Area A
18%

Under Palestinian control

Area B
22%

Under joint Israeli-Palestinian control

Area C
60%

Under Israeli control

Source: OCHA | September 15, 2023

© 2023, OCHA | 123456789

Mapy zachycují území na Západním Břehu Jordánu: 1 - pod palestinskou správou, 2 - pod palestinsko-izraelskou správou a 3 - pod izraelskou správou.

Palestinský disent a blokáda Gazy

► Vůdce OOP **Jásir Arafat** byl zavražděn v **roce 2004** a o rok později skončila druhá intifáda, izraelské osady v pásnu Gazy byly rozebrány a izraelští vojáci a 9000 osadníků opustili oblast.

(V roce 2005 byl židovským extremistou zavražděn ministerský předseda Izraele Izzak Rabin, který se spolu s Arafatem pokoušel o mírové řešení palestinsko-izraelského konfliktu. Za tuto snahu byli v roce 2004 Arafat a Rabin spolu se Šimonem Peresem odměněni Nobelovou cenou za mír. - pozn.N.R.-vd)

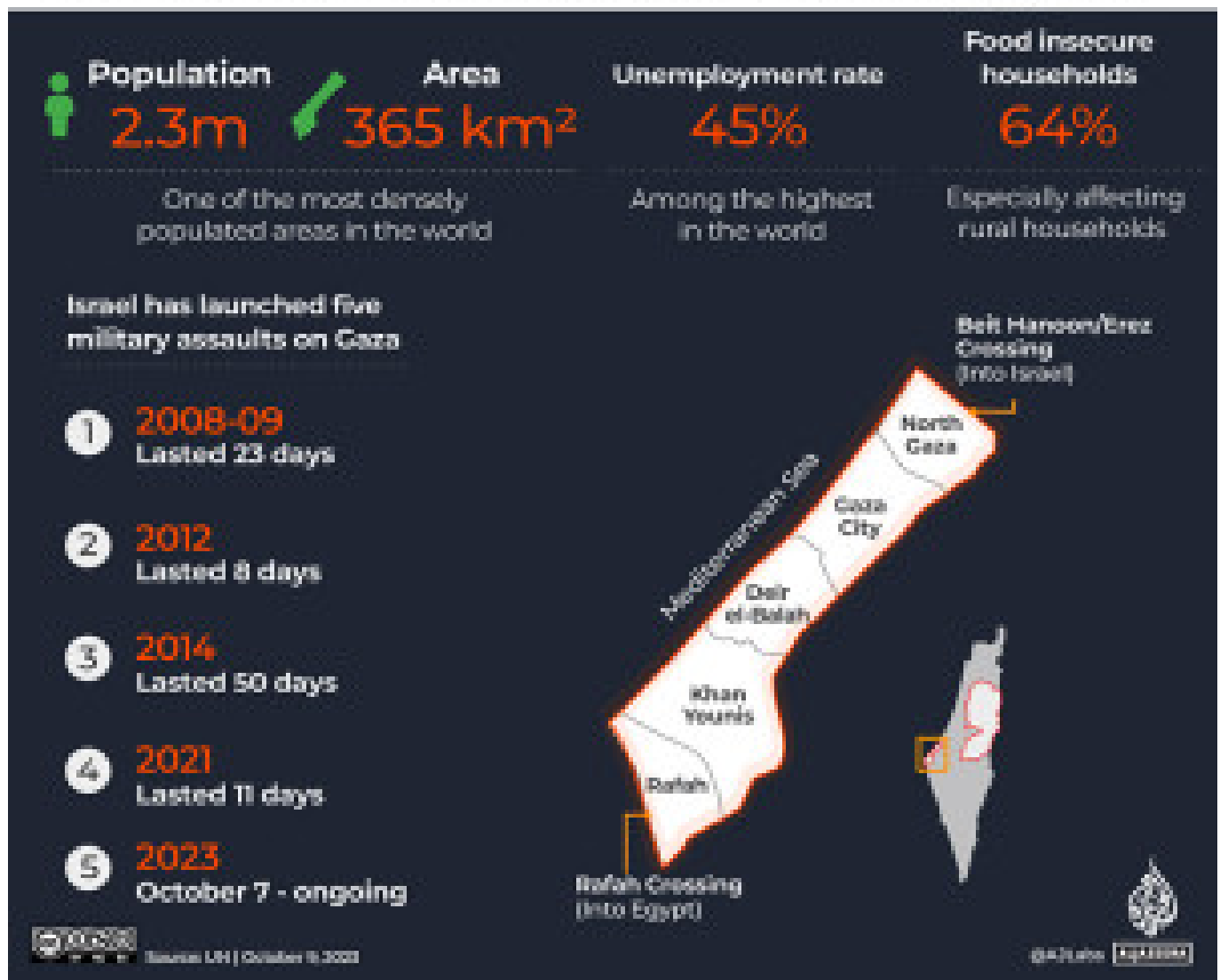
► O rok později Palestinci poprvé volili ve všeobecných volbách. Hamás získal většinu. Mezi Fatahem a Hamasem však došlo k ozbrojenému střetu, který trval měsíce a vedl ke smrti stovek Palestinců.

Hamás vyhnal Fatah z pásma Gazy a Fatah - hlavní strana ANP - znovu získal kontrolu nad částmi Západního Břehu.

► V červnu **2007** izraelská okupace uvalila **pozemní, vzdušnou a námořní blokádu** na pásmo Gazy a obvinila Hamas z „terorismu“.

Gaza: 16 years of living under blockade

Israel's land, air and sea blockade has trapped more than two million people inside the Gaza Strip since 2007. No portion of Gaza's society or economy has been left untouched.

Lidská práva pod okupací

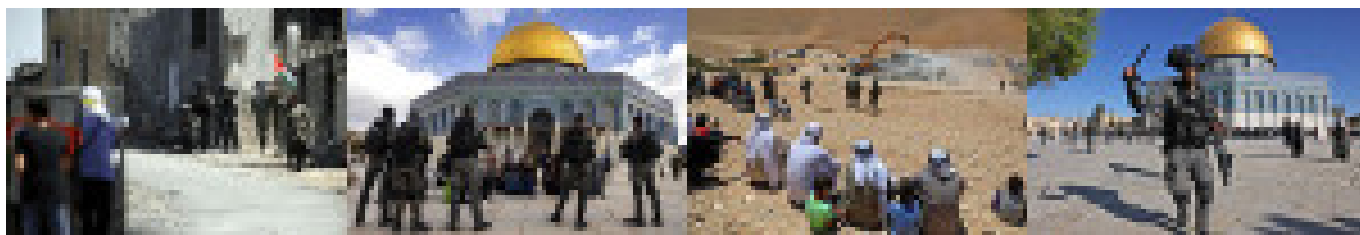
► Desetiletí okupace Západního břehu - včetně východního Jeruzaléma - a pásma Gazy izraelským režimem vedly k systematickému porušování [lidských práv](#) palestinského obyvatelstva.

Od začátku okupace v červnu 1967 způsobila Izraelská neúnavná politika konfiskace půdy, [nezákonného osidlování](#), [ničení](#) a [vyvlastňování](#) spolu s rozšířenou diskriminací nesmírné utrpení palestinskému obyvatelstvu tím, že je zbavovala jeho základních práv.

► Izraelský [vojenský režim](#) narušuje každodenní život na okupovaných palestinských územích ve všech jeho aspektech, nadále ovlivňuje, jak a kdy mohou Palestinci - a zda vůbec - cestovat do práce nebo do školy, cestovat do zahraničí, navštěvovat příbuzné, vydělávat si na živobytí, účastnit se protestů a přístup ke své zemědělské půdě nebo dokonce k [základnímu zásobování](#) elektrinou nebo pitnou vodou. To vše znamená denně trpět [ponižováním](#), strachem a [represe](#).

► V praxi si izraelský režim vzal celý život těchto lidí jako rukojmí.

► Kromě toho přijala složitou síť vojenských zákonů k potlačení projevů nesouhlasu s její politikou a vysocí veřejní činitelé označili Izraelce, kteří obhajují práva palestinského obyvatelstva, za „zrádce“.

Obrázky: Archiv DSL / AJ Labs (Al Jazeera) / OCHA (OSN) / Networks

[ZDROJ](#)

Překlad: Nová Republika